

TRONDHEIM KOMMUNE

Statusrapport med situasjonsbeskrivelse 2021

Plan for areal til offentlige tjenester 2022-2060

1. Grunnlag og metode

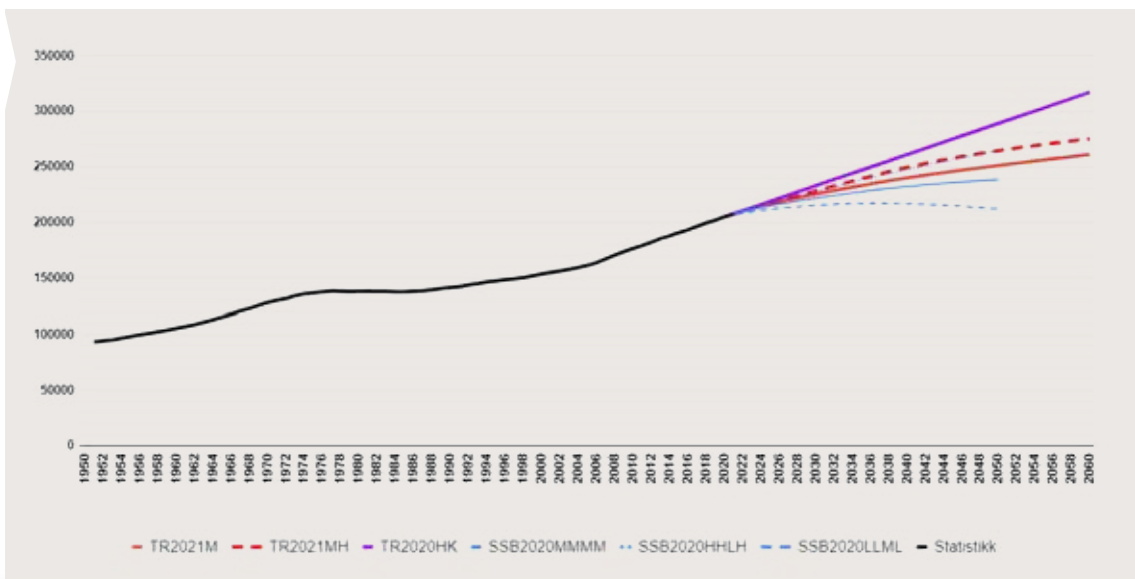
1.1 Befolkningsprognose 2021-2060

Kommunedirektøren utarbeider årlig befolkningsframskrivninger for kommunens planarbeid. I disse gjøres det forutsetninger blant annet basert på observerte mønstre innenfor fruktbarhet, dødelighet og flytting. Fallende dødelighetsrater over år gjenspeiler seg i økende levealder. Endringene er langsomme, men har betydning for framskrivning av eldrebefolkningen. Utviklingen i fruktbarhet og flyttemønstre endrer seg raskere og er i større grad påvirket av trender og konjunkturer. Antall fødte og aldersgrupper der mange flytter er derfor de gruppene som bidrar med mest usikkerhet i framskrivningene. Typiske flyttere i Trondheim er personer i begynnelsen av 20-åra og familier med barn i førskolealder.

Hvert år gjøres det vurdering av sentrale forutsetninger for framskrivningene. Statistisk sentralbyrås prognoser er en av flere referanser i dette arbeidet. For å illustrere usikkerheten for disse faktorene er det utarbeidet flere vekstscenarier. I beregningene for framtidig behov for offentlige tjenester er følgende tre scenarier benyttet. Disse tre skiller seg fra hverandre ved at det er lagt ulikt nivå på flytteoverskuddet til grunn. I dette ligger det at de ikke gjenspeiler usikkerhet knyttet til utviklingen av dødelighet eller fruktbarhet, men det som i dag regnes som den mest sannsynlige utviklingen legges til grunn for disse forutsetningene.

- TR2021M: Noe fallende flytteoverskudd, noe høyere fruktbarhet og høyere levealder.
- TR2021MH: Litt høyere flytteoverskudd enn i TR2021M. Fruktbarhet og dødelighet som i TR2021M men tilpasset faktisk utvikling i 2021.
- TR2020H: Høyt flytteoverskudd tilpasset utbygging av alt kjent boligpotensial og fortetting i sentrumsområdet i tråd med sentrumsstrategien innen 2060.

FIGUR 1:
Framskriving av
befolkning
i Trondheim med ulike
prognosebaner

For de ulike tjenesteområdene er TR2021MH brukt til å illustrere et sannsynlig behov i 2040. TR2020H er brukt til å vise et langsiktig behov ved full utbygging av boligpotensialet. I framskrivningene er dette satt til 2060, men for den enkelte bydel kan tidspunktet for når dette kan være realistisk variere mye. Samlet viser denne framskrivningen konsekvensen av 60 000 nye boliger, og en så stor vekst samlet sett innen 2060 er ikke realistisk. For den enkelte bydel vil likevel denne framskrivningen vise ytterpunktet for en mulig utvikling. I beregning av behov for barnehager og skoler i sentrumsområdet er det gjort en egen vurdering for å synliggjøre konsekvensen av om en mindre andel av barnefamilier ønsker å flytte ut av bydelen før barna begynner på skolen. I dag er denne andelen over 50 prosent i deler av sentrum. I dette alternativet vises i tillegg til høyalternativet

i 2060 et alternativ der utflyttingen av barn i alderen 0-6 år halveres fra dagens nivå for skolekretsene Ila, Bispehaugen, Lilleby, Lade og Singsaker. og/eller Campus.

FRUKTBARHET

Fra 1975 og fram til i dag har samlet fruktbarhetstall (SFT) i Norge ligget mellom 1,6 og 2 barn per kvinne. På starten av 2000-tallet var det en jevn økning i SFT fra 1,75 barn per kvinne i 2002 til 1,98 barn per kvinne i 2009. I 2009 var fruktbarheten i Norge blant den høyeste i Europa, og hadde ikke vært så høy siden 1975 (1,98). Fra 2009 og fram til i dag har fruktbarheten sunket til 1,48 barn per kvinne i 2020. Utviklingen i de andre nordiske landene er svært lik. SFT kan variere mye fra år til år på grunn av at mange velger å utsette barnefødsler samtidig. Samlet fruktbarhetstall i Trondheim har i mange år ligget omtrent på landsgjennomsnittet, men de aller siste årene noe under. TR2021M viser konsekvensen av at fruktbarheten øker fra 1,41 i 2021 til 1,68 barn per kvinne fra 2036 i Trondheim. Dette er litt lavere enn det SSB har forutsatt i sitt M-alternativ for Norge. Her øker fruktbarheten fra 1,48 i 2020 til 1,74 fra 2036.

FLYTTEOVERSKUDD

Trondheim har i langt tid hatt et flytteoverskudd. Flytteoverskuddet er dels drevet av innvandring og internasjonale økonomiske utviklingstrekk der Norge de siste årene har vært gunstig stilt og tiltrukket seg arbeidskraft fra andre deler av verden. Trondheim har også i lang tid hatt en positiv flyttebalanse mot øvrige deler av Norge. SSBs hovedalternativ har i flere år vist et fallende flytteoverskudd til Trondheim. Dette har så langt ikke vist seg å slå til. I kommunens egne framskrivninger har det derfor blitt forutsatt et noe større flytteoverskudd, og konsekvensen av dette gjenspeiles i framskrivningene TR2021M og TR2021MH. Over tid blir flytteoverskudd imidlertid lavere også i disse alternativene. En av grunnene til dette er at sentraliseringen som har bidratt til kommunens vekst ikke vil kunne vedvare i like stor grad som tidligere da de delene av landet Trondheim tradisjonelt mottar flyttere fra har lav befolkningsvekst. Flytteoverskuddet framover vil imidlertid kunne avhenge av flere andre forhold enn demografi som for eksempel utvikling innenfor arbeidslivet.

LEVEALDER

For levealder forutsettes det en økning tilsvarende SSBs M-alternativ. Døds sannsynlighetene i framskrivningen er basert på statistikk for perioden 2015-20.

BOLIGBYGGING

Boligbyggforutsetningene i prognosen har betydning for hvordan befolkningsveksten fordeler seg geografisk. For hvert prognosealternativ er det beregnet et boligbehov som korresponderer med den forutsatte befolkningsveksten. I prognosealternativet TR2020H tilsvarer boligbyggingen 2021-60 det beregnede boligpotensialet i kommuneplanens arealdel 2012-24 (KPA) samt vedtatte og igangsatte reguleringsplaner. I tillegg viser prognosen konsekvensen av ytterligere fortetting på 20 000 boliger fram mot 2060, særlig i sentrumsnære områder. Dette er gjort for å synliggjøre konsekvenser av en utvikling i retning av ambisjonene i byutviklingsstrategien. Kommunedelplan Sluppen er også inkludert. Samlet boligbygging fram mot 2060 er på nær 60 000 boliger i denne prognosen. Dette innebærer en vekst høyere enn dagens nivå i hele perioden fram mot 2060. Konsekvenser av vedtak i bystyresak 60/21, Bruk av utbyggingsrekkefølge og tilbakeføring av boligformål til LNF i kommuneplanens arealdel, er tatt hensyn til.

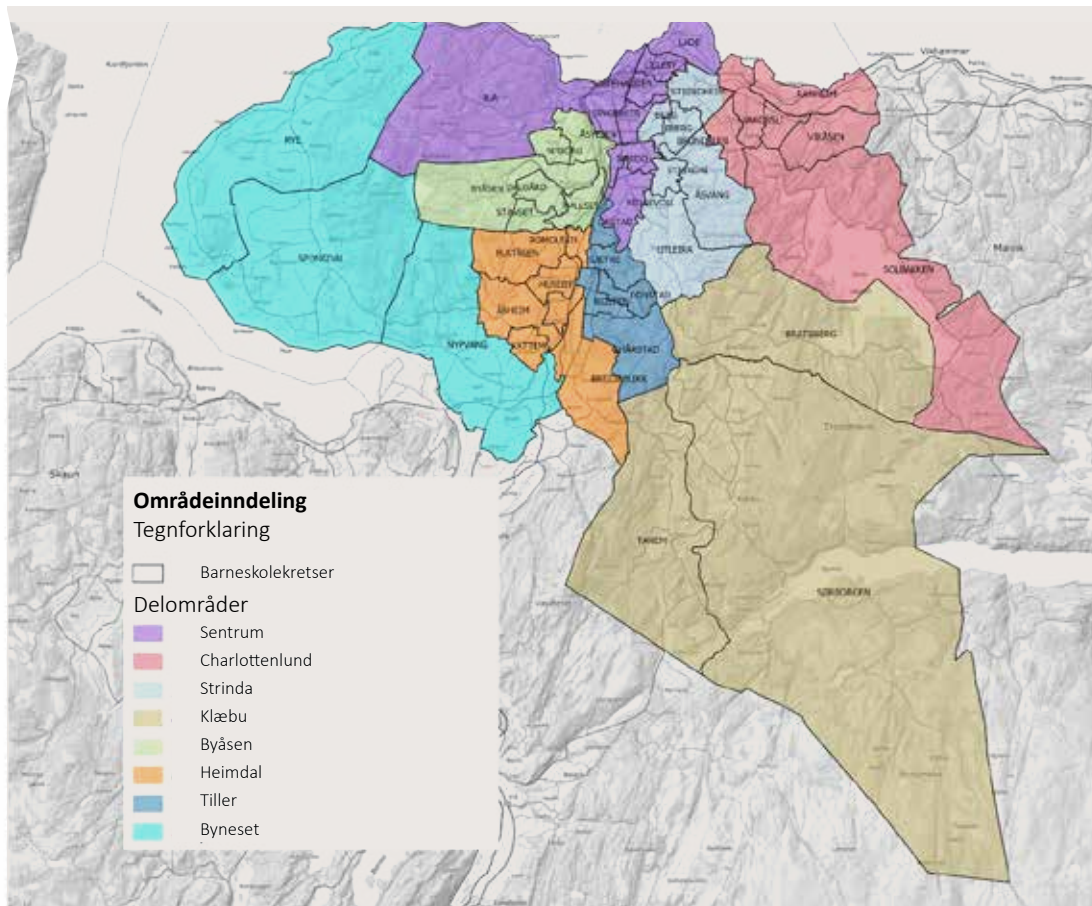
1.2 Områdeinndelingen

For dette arbeidet er det hensiktsmessig å dele inn byen i mindre geografiske områder. Trondheims fire bydeler, Midtbyen, Heimdal, Lerkendal og Østbyen, er vurdert som for store for formålet. Utover dette har ikke Trondheim noen offisiell bydelsinndeling som ikke knytter seg spesifikt til et tjenesteområde (skolekretser, barnehagesoner osv). Beregning av framtidig behov for barnehager og skoler er gjort for barnehagesoner og skolekretser. For helse- og velferds senter er behovet beregnet for kommunen som helhet. For kultur og idrett er byen delt inn i 8 delområder bygd opp av hele barneskolekretser. Disse anses å kunne gi en god oversikt over tilbud og framtidig behov for offentlige anlegg i en lokal sammenheng, samtidig som de er store nok til at en får et oversiktlig bilde av hele kommunen. Enkelte oppsummeringer vil også bli gitt på delområdenivå. For delområdene er det er

gjort flere endringer fra bydelsinndelingen i forrige plan:

- Sentrum er utvidet til å også omfatte Nardo, Nidarvoll, Lilleby og Lade
- Strindheim, Eberg, Berg, Åsvang, Steindal og Utleira skolekretser utgjør et nytt delområde
- Bratsberg og Klæbu samlet er opprettet som ny sone
- Saupstad er slått sammen med Heimdal
- Byneset er skilt ut som eget delområde

FIGUR 2:
Inndeling i delområder
til plan for areal til
offentlige tjenester

Endringene i sentrum er gjort for å få bydelen til å inkludere viktige byutviklingsområder i tilknytning til sentrum. Dette har ført til behov for justering av bydelsinndelingen i øst. Det er også gjort et valg om å slå sammen Heimdalsområdet og Saupstad bydel fra forrige analyse og skille å ut Byneset som eget område. Videre er Klæbu nå innlemmet. Områdene har noe ulike størrelser, både areal- og befolkningsmessig, men de fleste oppfattes som «bydeler» i bystrukturen og i daglig omtale. Hver delområde er en samling av flere barneskolekretser og dermed er ingen barneskolekretser delt.

2. De offentlige anleggene

2.1 Barnehager

Barnehagene utgjør forholdsvis små enheter i strukturen av offentlig tjenesteyting. Det finnes derfor mange enheter, og målet er å ha en forholdsvis jevn geografisk fordeling av disse i byen og videre i lokalmiljøene, nært knyttet til boligområdene de skal betjene. Barnehagebarn kan benytte tilbud i andre opptaksområder, da de alltid reiser sammen med foresatte, men det er et mål at foreldre og barn får kortest mulig reiseveg, både av hensyn til tidsbruk og mulighet for bruk av miljøvennlige transportmidler, og for å styrke tilhørigheten til et lokalmiljø.

DAGENS ANLEGG

TABELL 1:
Eksisterende
barnehageanlegg

BARNEHAGESONE	ANLEGG	Barnehageplasser
Kalvskinnen(/Singsaker/ Bispehaugen	Klæbuveien bhg, Øya bhg, Gartneriet bhg, Krinkelkroken bhg, Andungen bhg, Birralee int. kind., Midtbyen bhg, Møllenberg bhg, Rosenborg bhg, Nedre Elevehavn bhg, Småbergan bhg, Trondheim int. preschool, Weidemannsvn bhg, Kristiansten bhg, Singsaker bhg, Baklandet bhg	915
Lilleby/Lade	Svartlamon kunst og kultur bhg, Voldsmide bhg, Dronning Mauds minne bhg, Lademoen bhg, Ladesletta bhg, Tiriltoppen bhg, Stabburet bhg, Korsvika bhg, Østmarkneset bhg, Ladehammeren fam.bhg, Marihøna fam.bhg	552
Strindheim/Berg/Eberg	Persaunet bhg, Rønningen bhg, Bromstad bhg, Tordenskjold bhg, Majorstuen bhg, Aastahagen bhg, Bardershage bhg, Leangen kultur bhg, Saxenborg bhg, Domkirken bhg, Berg bhg, Hundremeterskogen bhg, Prestegårdsjordet bhg, Regnbuen bhg, Tyholtunet bhg, NRR-Marintek bhg, Berg fam.bhg, Valentinlyst bhg, Brøset bhg, Lidarendet bhg, Tegilverket bhg, Hagebyen priv.bhg, Sætra bhg	1399
Ranheim/Charlottenlund/Brundalen	Grilstad Fus bhg, Læringsverkstedet Humlehaugen, Sjøskogbekken Fus bhg, Grilstadfjæra bhg, Ranheimsfjæra bhg, Solstrålen bhg, Øvre Jakobsli bhg, Charlottenlund bhg, Fjæraskogen bhg, Jakobsgrenda bhg, Stokkbekken bhg, Steinerbhg Rotnissen, Montessoribhg, Jakobsli fam.bhg, Presthus gård bhg	1117
Vikåsen/Solbakken/ Åsvang	Vikåsen bhg, Fykenborg bhg, Tjøninstuggu friluftsbhg, Markaplassen bhg, Einmoen fam.bhg, Fykenvn fam.bhg, Lekeplassen fam.bhg, Nydammen fam.bhg, Solbakken bhg, Løkka fam.bhg, Åsvang bhg, Lohovet bhg, Angeltrøa bhg, Bergheim bhg, SiT-Moholt bhg, SiT-Dravoll bhg, Voll gårdsbhg	846
Nidarvoll/Nardo	Sunnland bhg, Nidarvoll bhg, Nordslettvn bhg, Fossegrenda bhg, Horneberg Fus bhg, Sluppen bhg, Solflata bhg, Haugnessvingen fam.bhg	623
Bratsberg/Utleira/ Steindal	Mobakken bhg, Kastbrekka bhg, Stubban bhg, Spiren bhg, Risvolla bhg, Sollia bhg, Vestlia bhg, Jotunheimen bhg	586
Ila/Åsveien/Nyborg	Iladalen bhg, Ila bhg, Ilsvika bhg, Trolle bhg, Bysåen tospråklige bhg, Steinerbarnehagen Ila, Mellomila familiebhg, Steinberget familiebhg, Sverresborg bhg, Julius bhg, Læringsverkstedet Hammersborg, Solvangen bhg, Byåsen tospråklige bhg, Hila bhg, Læringsverkstedet Vårres, Ferista friluftsbhg, Hammersborg fam.bhg, Nyborg bhg, Valset bhg, Havsteinaunet bhg, Kyvannet naturbhg	993
Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård	Gjørtlervn bhg, Munkvoll bhg, Skjermvn bhg, Lian naturbhg, Sommerfuglen Steinerbhg, Kongletoppen fam.bhg, Svalevn fam.bhg, Tusseskogen fam.bhg, Vestmarktoppen bhg, Selsbakkhøgda bhg, Byåsen kirkes bhg, Hallsetreina Fus bhg, Læringsverkstedet Buenget, Solvangen bhg, Nilsbyen friluftsbhg, Brannhaugen bhg, Stavsetmyra bhg, Knøttene fam.bhg, Persstua fam.bhg, Haukåsen friluftsbhg, Myra bhg, Kystadåsen bhg, Læringsverkstedet Dalgårdtunet, Espira Kystad gård bhg, Bekken fam.bhg, Kystadhaugen fam.bhg.	1257
Romolslia/Flatåsen/ Kolstad/Saupstad	Romolslia bhg, Huseby bhg, Kolstad bhg, Ringen bhg, Saupstad bhg, Husebygrenda bhg, Øvre Flatåsen bhg, Nedre Flatåsen bhg, Furutoppen bhg, Granåsen bhg, Kolsås bhg	884
Sjetne/Okstad/ Tonstad/Hårstad/ Rosten	Sjetne bhg, Fossekansen bhg, Lunderhaugen bhg, Grisungen fam.bhg, Leirfossen fam.bhg, Sjetnemarka fam.bhg, Vennegjengen fam.bhg, Brinken bhg, Moltmyra bhg, Tonstad bhg, Gnist Tiller bhg, Porsmyra bhg, Skuta bhg, Romemyra bhg, Okstadvn bhg, Okstad bhg, Hårstad bhg, Rognbuedalen bhg, Tildra bhg, Myrskogen bhg, Solplassen fam.bhg, Tillertoppen fam.bhg	1074
Breidablikk/Åsheim/ Stabbursmoen/Kattem	Torvsletta bhg, Kattenskogen bhg, Kongsvegen bhg, Lundåsen bhg, Duftestien fam.bhg, Perslia fam.bhg, Soltun fam.bhg, Skyttrvn bhg, Duftestien bhg, Brudalstunet fam. bhg, Gulbrandsvn fam.bhg, Sørbrunn fam.bhg, Ustmyra bhg, Kattem bhg, Skjetlein bhg, Lyngmyra bhg, Kobbenvn bhg, Rypevn, bhg	728
Spondal/Rye/Nypvang	Spondal bhg, Snillet gård friluftsbhg, Rye bhg, Nypvang bhg, Ringvålskogen bhg	272
Klæbu	Sletten bhg, Hesteskoen bhg, Klæbu bhg, Knærten fus bhg, Tussestua fam.bhg, Jonettplassen gårdsbhg, Brannåsen bhg, Tanem bhg	453

LOKALISERING

I kommuneplanens arealdel har man følgende retningslinje for plassering av barnehager og skoler: «Barnehagetomter skal primært lokaliseres i barnas nærmiljø, sekundært i tilknytning til hovedfartsårer inn mot sentrum og større arbeidsplasskonsentrasjoner. Skole- og barnehagetomter skal så fremt det er mulig lokaliseres i direkte tilknytning til offentlige friområder, turdrag, idrettsanlegg eller markaområder som kan benyttes av barna. Skoler og barnehager bør av hensyn til støy- og støvproblematikk ikke lokaliseres i direkte tilknytning til sterkt trafikkerte trafikkarer.»

FRAMTIDIG BEHOV

I beregningen videreføres dagens dekningsgrad på kommunenivå. Sentrumsnære bydeler med mange arbeidsplasser har i dag en viss overdekning av barnehageplasser (flere plasser enn antall bosatte barn i barnehagealder), mens enkelte bydeler dominert av boligbebyggelse ofte har noe lavere dekningsgrad. Det kan også være store variasjoner innad i bydelene. I beregningene av framtidig behov er behovet som følge av barnetallsvekst vist per barnehagesone. En barnehagesone utgjør om lag tre barneskolekretser. Ulik dekningsgrad mellom barnehagesonene videreføres ikke, noe som innebærer at det også vil bli beregnet behov i soner som i dag har overdekning av barnehageplasser. I slike tilfeller kan det vurderes om eventuelt behov kan dekkes ved å øke kapasitet i en annen sone.

I beregningene forutsettes det at 89 prosent av 1-2 åringene og 100 prosent av 3-5 åringene benytter seg av barnehageplass. I omregning fra antall barn til anlegg legges det til grunn femavdelingsbarnehager med plass til 100 barn. For sentrumsområdet er det gjort en egen vurdering for å synliggjøre konsekvensen av at en mindre andel av barnefamilieene ønsker å flytte ut av bydelen før barna begynner på skolen. I dag er denne andelen over 50 prosent i deler av sentrum.

TABELL 2:

Barn 1-5 år og beregnet økt barnehagebehov pr. barnehagesone

*Alternativ med mindre utflytting av barnefamilier fra Ila, Bispehaugen, Lilleby og Lade
Avvik mellom Trondheim og summen av sonene skyldes barn med uoppgitt bosted som er inkludert i Trondheim i sum.

BARNEHAGESONE	Folketall 1-5 år						
	2021	2040 (MH)	2060 (H)	2060 (H*)	2040 (MH)	2060 (H)	2060 (H*)
Kalvskinnet(/Singsaker/Bispehaugen)	592	754	945	1048	1,5	3,3	4,3
Lilleby/Lade	626	1068	1331	1441	4,2	6,7	7,8
Strindheim/Berg/Eberg	922	1318	1537		3,8	5,9	
Ranheim/Charlottenlund/Brundalen	1266	1747	1991		4,6	6,9	
Vikåsen/Solbakken/Åsvang	628	897	963		2,6	3,2	
Nidarvoll/Nardo	682	947	1527		2,5	8,0	
Bratsberg/Utleira/Steindal	733	845	876		1,1	1,4	
Ila/Åsveien/Nyborg	881	1058	1203	1226	1,6	3,0	3,2
Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård	1409	1548	1635		1,3	2,1	
Romolslia/Flatåsen/Kolstad/Saupstad	807	1001	1068		1,9	2,5	
Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten	926	1187	1295		2,5	3,5	
Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem	996	1280	1391		2,7	3,7	
Spongdal/Rye/Nypvang	288	335	366		0,5	0,7	
Klæbu	351	496	740		1,4	3,7	
Trondheim	11119	14482	16867	17103	31,9	54,6	56,9

2.2 Barne- og ungdomsskoler

Skolene er de offentlige enhetene der en i størst grad er avhengig av at kapasiteten i bydelen til enhver tid er god nok. Samtidig er dette store anlegg, noe som gir en viss fleksibilitet for elevtall. Skoleanlegg krever store arealer og er ikke lette å innpasse i eksisterende bystruktur. Ved planlegging av nye større boligområder må det derfor alltid vurderes om det vil være behov for nye tomter for skoleanlegg.

LOKALISERING

Kommuneplanens arealdel 2012-24 har veiledende krav til uterom for offentlige tjenester, og for skoler er normen 25m² godt egnet uteoppholdsareal per elev. Dagens skoletomter i Trondheim har veldig ulike størrelser og varierende antall kvadratmeter uteareal per elev. De anbefalte minimumskravene er generelt sett bare oppfylt for de skolene som ligger et stykke unna sentrum, og også ved planlegging av nye skoler er det vanskelig å oppfylle anbefalingene om minimumsstørrelse for uteareal.

Regulerte offentlige friområder eller idrettsanlegg som kan benyttes av elevene i skolehverdagen, og som ligger i direkte tilknytning til elevenes uteoppholdsareal, kan gi grunnlag for å regulere tilsvarende mindre areal til skoletomter. Tilrettelegging for skole i friområder bør ikke gå ut over nødvendig tilbud for andre brukergrupper, med mindre dette tilbudet kan erstattes i rimelig nærhet.

Skoler skal primært lokaliseres i barnas nærmiljø, slik at skoleveg blir kortest og tryggest mulig. De skal så fremt det er mulig legges i direkte tilknytning til offentlige friområder, turdrag, idrettsanlegg eller markaområder som kan benyttes av elevene. I likhet med barnehager skal de ha god adkomst via gang- og sykkelvegnett, og ikke ligge i direkte tilknytning til sterkt trafikkerte veger. Nærhet til sentrale kollektivårer er også viktig, da skoleanlegg er med på å skape mye persontrafikk i form av ansatte, idrettshaller og-baner samt for foreldre ved henting/bringning.

FRAMTIDIG BEHOV

Dagens andel som går i private barneskoler videreføres i analysen. Dette innebærer at behov for kommunal barneskoleplass vurderes til 94,9 % av folketallet 6-12 år. Andelen varierer mellom skolekretsene, men er i analysen satt likt i alle kretser. Dagens normalkapasitet er lagt til grunn, det vil si at midlertidige paviljonger ikke er medregnet. Det forutsettes at eventuell ledig kapasitet i skolekretsen utnyttes før det blir behov for økt kapasitet. Dersom det er ledig kapasitet i nabokretser og grensejustering er mulig kan noe av behovet dekkes ved grensejustering. Det samlede potensialet

TABELL 3:
Barn 13-15 år og beregnet
over- og underkapasitet i
ungdomsskolekretser

UNGDOMSSKOLEKRETS	Folketall 13-15 år						
	2021	2040 (MH)	2060 (H)	2060 (H*)	2040 (MH)	2060 (H)	2060 (H*)
Rosenborg ungdomsskole	469	493	657	763	0,04	-0,21	-0,38
Lade skole	352	406	591	684	-0,13	-0,41	-0,55
Charlottenlund ungdomsskole	547	566	668		-0,04	-0,20	
Markaplassen ungdomsskole	505	595	783		-0,14	-0,43	
Blussuvold ungdomsskole	512	573	808		0,02	-0,35	
Sunnland ungdomsskole	369	399	689		0,05	-0,40	
Hoeggen ungdomsskole	481	476	572		-0,28	-0,42	
Sverresborg ungdomsskole	532	519	654	675	0,10	-0,11	-0,14
Ugla ungdomsskole	505	485	564		-0,21	-0,33	
Selsbakk ungdomsskole	378	375	418		-0,35	-0,42	
Åsheim ungdomsskole	537	574	669		0,01	-0,14	
Huseby ungdomsskole	414	422	464		-0,03	-0,09	
Flatåsen skole	233	243	279		0,08	0,02	
Sjetne skole	210	231	301		0,02	-0,09	
Tonstad skole	186	167	178		-0,01	-0,03	
Rosten skole	236	235	269		0,06	0,01	
Spongdal skole	192	200	236		0,14	0,09	
Klæbu ungdomsskole	282	306	473		0,08	-0,18	
Klæbu	351	496	740		1,4	3,7	
Trondheim	6939	7267	9272	9492	-0,58	-3,67	-4,01
Sum overkapasitet					0,59	0,11	0,11
Sum underkapasitet					-1,18	-3,79	-4,13

TABELL 4:
Barn 6–12 år og
beregnet over- og
underkapasitet i
barneskole-kretser

BARNESKOLEKRETS	Folketall 1-5 år						
	2021	2040 (MH)	2060 (H)	2060 (H*)	2040 (MH)	2060 (H)	2060 (H*)
Ila	562	591	858	1014	-0,22	-0,59	-0,80
Bispehaugen	352	337	372	469	0,04	0,00	-0,14
Lilleby	240	449	739	935	-0,18	-0,57	-0,84
Singsaker	313	311	371	414	0,15	0,07	0,01
Lade	458	656	758	804	-0,25	-0,39	-0,45
Ranheim	604	747	868		-0,01	-0,18	
Strindheim	610	746	981		-0,22	-0,54	
Charlottenlund B	722	678	766		-0,02	-0,14	
Brundalen	455	558	663		0,14	0,00	
Vikåsen	332	439	508		0,15	0,06	
Jakobsli	201	269	388		0,06	-0,11	
Solbakken	98	211	261		-0,11	-0,18	
Åsvang	514	522	605		0,00	-0,11	
Berg	320	338	352		0,07	0,05	
Eberg	404	506	711		-0,22	-0,49	
Bratsberg	82	80	81		0,04	0,04	
Nidarvoll	519	544	1192		0,12	-0,76	
Nardo	368	411	447		0,07	0,02	
Utleira	513	508	526		0,06	0,04	
Steindal	380	403	485		-0,05	-0,16	
Byåsen	625	657	731		0,00	-0,10	
Åsveien	618	614	731		0,07	-0,09	
Nyborg	262	292	324		0,02	-0,02	
Hallset	512	527	572		0,01	-0,05	
Stavset	335	339	385		0,05	-0,01	
Dalgård	595	559	601		-0,02	-0,08	
Breidablikk	316	345	362		-0,01	-0,03	
Sjetne	332	408	518		-0,05	-0,20	
Tonstad	397	405	423		-0,23	-0,25	
Rosten	193	270	294		-0,10	-0,13	
Okstad	194	179	198		0,16	0,13	
Hårstad	329	307	350		0,04	-0,02	
Åsheim	364	490	575		-0,14	-0,25	
Romolslia	207	182	200		0,15	0,13	
Huseby	575	570	611		0,12	0,06	
Stabbursmoen	378	453	504		-0,04	-0,11	
Flatåsen	557	581	646		0,11	0,02	
Kattem	337	382	408		0,01	-0,03	
Spongdal	135	136	161		0,07	0,03	
Rye	133	157	177		0,07	0,05	
Nypvang	207	189	208		-0,13	-0,16	
Sørborgen	394	497	786		0,07	-0,32	
Tanem	233	231	305		0,07	-0,03	
Trondheim	16273	18072	22002	22539	-0,07	-5,40	-6,13
Sum overkapasitet					1,94	0,70	0,64
Sum underkapasitet					-2,01	-6,10	-6,77

for dette er imidlertid lite fordi kapasitetsutnyttelsen i skolene er høy i dag i de aller fleste steder. Utviklingen for antall personer i aldersgruppen 6-12 år legges til grunn for behovsberegningene. Det forutsettes at nye anlegg bygges for 700 elever.

2.3 Helse- og velferdssenter

Et helse- og velferdssenter består i hovedsak av en sykehjemssdel og en del med omsorgsboliger med heldøgns omsorgstjenester. I tillegg kan sentrene ha ulike tilleggsfunksjoner som aktivitetstilbud for seniorer, bydelskafé, sonekontor for hjemmetjeneste med mer. Det finnes i dag 23 kommunale helse- og velferdssentre i Trondheim. Disse er av ulik størrelse, og har mellom 18 og 96 sykehjemsplasser og opptil ca 60 omsorgsboliger.

Helse- og velferdssentre, spesielt de nye, utgjør forholdsvis store anlegg. Dekningen i hver bydel er ikke like viktig som for barnehage og skole, men det er likevel et mål å fordele tilbudet noenlunde jevnt i byen, slik at beboerne har mulighet til å kunne fortsette å bo i sin egen bydel, og pårørende og andre brukere har et senter ikke for langt unna sitt bosted.

DAGENS ANLEGG

TABELL 5:
Eksisterende
helsebygg med
kapasitet og
byggeår

HELSEBYGG	PLASSER	BYGGEÅR	HELSEBYGG	PLASSER	BYGGEÅR
Bromstad	18	1994	Ladesletta	76	2014
Brundalen	80	1982	Moholt	24	1997
Byneset	30	1988	Munkvoll	24	2003
Charlottenlund	64	2011	Nidarvoll	96	2023
Dragvoll	64	2013	Nypantunet	34	1992
E.C. Dahls	31	1972	Persaunet	96	2017
Havstein	29	1992	Ranheim	24	2000
Havsteinekra	48	2006	Risvollan	72	2021
Helsevakta	36	2018	Søbstad	102	1980
Ilevollen	51	1990	Tempe	24	2003
Ilsvika	28	2002	Tiller	34	2003
Kattem	48	2010	Valentinlyst	58	2005
Klæbu	60	2021	Øya	116	2008
Kystad	24	2002			

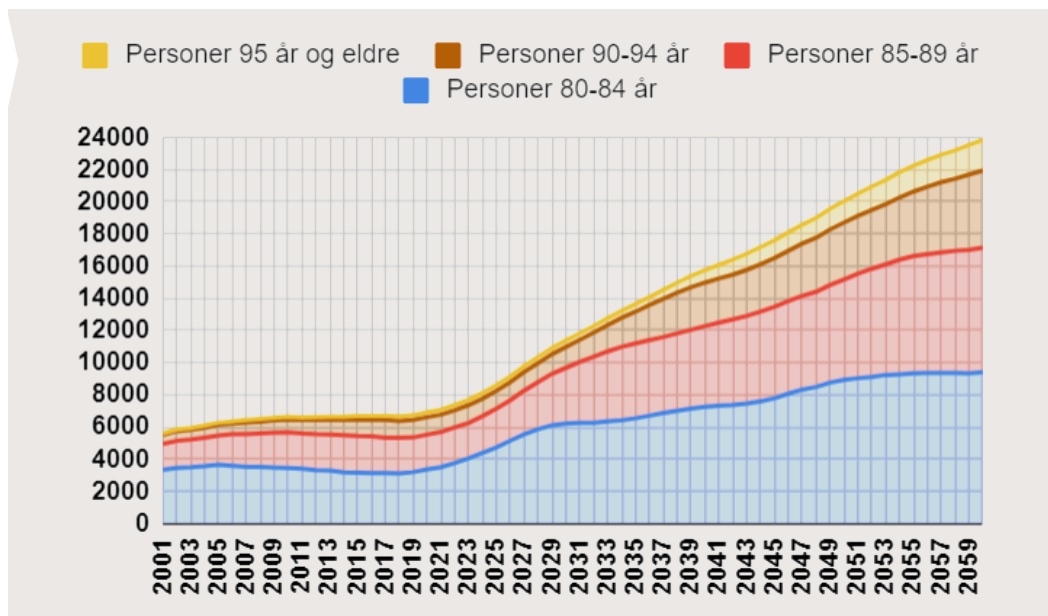
LOKALISERING

I planbeskrivelsen til kommuneplanens arealdel (KPA) står følgende om lokalisering: Helse- og velferdssentre skal primært lokaliseres i tilknytning til lokalsentre, med god kollektivdekning, sekundært i tilknytning til hovedfartsårer inn mot sentrum. De skal også lokaliseres slik at de får god adkomst via gang- og sykkelvegnett. Det er aktuelt å se på sambruk med kulturarenaer ved utvikling av helse- og velferdssentre.

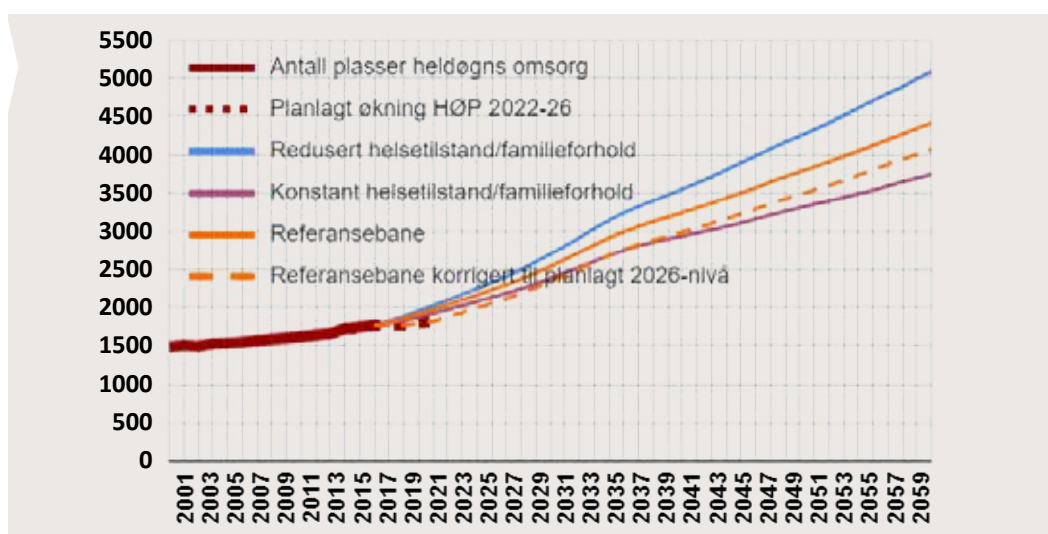
FRAMTIDIG BEHOV

Framskrivning av behov for helse og velferdssenter tar utgangspunkt i metoden som ble benyttet i eldreplanen fra 2016-26. I denne ble befolkningsframskrivningen TR2014M benyttet sammen med behovsrater basert på statistikk over brukere i fire aldersgrupper (20-66 år, 67-79 år, 80-89 år og 90 år og eldre) fra 2014. Beregningen ble gjort på to måter; 1) uendrede rater, som i realiteten betyr at økende levealder innebærer lengre gjennomsnittlig behov for sykehjemsplass (reduert helsetilstand/familieforhold), og 2) økt levealder utsetter når behovet for sykehjemsplass inntreffer slik at gjennomsnittlig behov for sykehjemsplass er uendret (konstant helsetilstand/familieforhold). Referansebanen som ble benyttet for å framskrive behovet var midt mellom

FIGUR 3:
Befolkningsutvikling
for personer over 80 år
Stablett tabell

FIGUR 4:
Framskrevet behov -
alternativer

disse to alternative framskrivningene. Samme metode er benyttet til denne planen, men med nyere befolkningsframskriving (TR2021M) og med nyere behovsrater (2022). Beregningene er kun gjort med mellomalternativet av befolkningsframskrivningene fordi eldrebefolkningen ikke vil være vesentlig forskjellig i høyalternativet fram mot 2060. Dette skyldes at den store veksten i høyalternativet kommer i yngre aldersgrupper. Behovet for heldøgns omsorg og helse- og velferdsenter er beregnet for kommunen som helhet og ikke for bydeler. Dette skyldes at prognosemodellen ikke på en god nok måte kan modellere framtidig flytting av eldre.

De siste 20 årene har det vært en relativt liten økning i antall personer over 80 år i Trondheim, men dette vil endre seg framover.

TABELL 6:
Antall plasser for
heldøgns omsorg
2021, planlagt antall
i HØP 2026 og
framskrevet behov
2026-60.

ANTALL Plasser heldøgns omsorg	2021	2026	2030	3040	2050	2060
Antall plasser heldøgns omsorg	1732					
Planlag økning HØP 2022-26		1821				
Referansebane		1976	2237	3066	3712	4413
Referansebane korrigert til planlagt 2026-nivå		1821	2062	2825	3421	4067

ØKNING I ANTALL HVS MED 90 Plasser	2021-25	2026-29	2030-39	2040-29	2050-59	2021-59
Planlag økning HØP 2022-26	1,0					
Referansebane	2,7	2,9	9,2	7,2	7,8	29,8
Referansebane korrigert til planlagt 2026-nivå	1,0	2,7	8,5	6,6	7,2	25,9

2.4 Idrettsareal

Idrettsanleggene er anlegg der det bedrives konkurranseaktivitet innenfor den organiserte idretten, og/eller anlegg der det drives treningsarbeid som forberedelse til konkurranseaktivitet innenfor den organiserte idretten. Nærmiljøanlegg er anlegg for uorganisert fysisk aktivitet. Samlet utgjør idretts- og nærmiljøanleggene anlegg som er spesielt tilrettelagt for utøvelse av fysisk aktivitet. Idretts- og nærmiljøanleggene utgjør mange ulike typer anlegg. Noen er svært kostbare og arealkrevende, mens andre kan etableres med enkle midler og utgjøre en del av tilbudet i en skolegård.

LOKALISERING

Idrettsanlegg som skal benyttes av mange barn og unge bør lokaliseres med god tilgjengelighet for gående og syklende. Samlokalisering med skoler bør tilstrebes. Det skal alltid vurderes om det innenfor bydelen er behov for mindre idrettshaller, idrettsbaner og/eller nærmiljøanlegg ved utbygging av nye skoleanlegg, slik at disse eventuelt kan integreres i bygningsmasse og/eller uteanlegg, og benyttes av elevene i skoletida. I utbyggingsområder skal behovet for offentlige idretts- og nærmiljøanlegg også vurderes, i tillegg til private anlegg. Andre større idrettsanlegg bør lokaliseres slik at de enkelt kan nås med kollektivtransport.

-

FRAMTIDIG BEHOV

Til grunn for beregningene av framtidig behov for idrettsareal ligger en ny kartlegging av idrett- og aktivitetsarealer. Gunnlagsdata er samlet inn fra datakilder som har aktiv forvaltning og er dynamiske data som endres når arealstatus endres, som kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner, matrikkel og FKB-data. I tillegg er tidligere kartlegginger av nærmiljøanlegg og idrettsanlegg benyttet.

Arealregnskapet danner grunnlaget for å beskrive dagens arealstatus for idrett for å kunne framskrive framtidige arealbehov med økt befolkningsgrunnlag. Befolkningsprognoser for personer mellom 6 - 69 år er brukt i framskrivningen. Kartleggingen viser at det i dag er om lag 8,6 m² idrettsareal per innbygger i aldersgruppen 6-69 år. Behovet er vist for bydeler.

Framskrivningen viser at det i 2040 kan være behov for 130-180 dekar nytt idrettsareal. Ved full utbygging av alle kjente boligområder og ytterligere fortetting i sentrumsområdet kan det bli behov for 601 daa samlet.

TABELL 7:
Personer 6-69 år og
beregnet behov for økt
behov for idrettsareal i
dekar. Bydeler

DELOMRÅDER	Folketall 6-69 år				
	2021	2040 (MH)	2060 (H)	2040 (MH)	2060 (H)
Sentrum	46320	53202	73678	59	234
Ranheim-Charlottenlund	21961	26929	32422	43	87
Strinda	30269	35080	42302	41	102
Klæbu-Bratsberg	5801	6709	10063	8	36
Byåsen	27034	28216	31782	10	40
Heimdal	25025	27978	32044	25	60
Tiller	11684	13744	15989	18	36
Byneset	4187	4434	4879	2	6
Uoppgitt	464	1	0		
Trondheim	172746	196294	243160	207	601

2.5 Kulturanlegg

Kulturanlegg bygger videre på ideen om kultursenter som ble lansert i forbindelse med kommunedelplan for kulturarenaer 2012-2024. Dette innebærer ikke et eget kulturhus, men en møteplass med samling av rom som kan brukes til produksjon, øving, fremføring og formidling. I forbindelse med etablering av nye aktivitetshus og bibliotek ser man at denne typen lokasjoner kan være utgangspunkt for å etablere kulturanlegg i bydelene som møteplass med mulighet for sambruk av arealer tilknyttet en hovedfunksjon for kultur.

LOKALISERING

Kulturanlegg benyttes av både barn, ungdom og eldre lokalt i bydelene. Det er derfor viktig å sikre en god spredning, og ungdomsskolekretsene er et godt utgangspunkt for etablering av nye anlegg.

Ved planlegging av kulturanlegg skal sambruk og samlokalisering med andre tjenester/funksjoner alltid vurderes. Hensikten er god tomteutnyttelse, utnyttelse av areal og ressursbruk. Det sentrale her er å få til et sambruk som gir større fleksibilitet og bedre bruk av ressurser. Omfanget av tilleggsfunksjoner avklares i hvert enkelt prosjekt.

FRAMTIDIG BEHOV

Framskrivning av behov for kulturarenaer tar utgangspunkt i at 15 000 innbyggere genererer behov for en kulturarena. Tabellen viser dagens behov fordelt på bydeler, forventet behov i 2040 med middels høy vekst og forventet behov på lang sikt etter full utbygging av alt boligpotensial (høy vekst fram mot 2060).

TABELL 8:
Folketall 2021 og
prognoser for
2040 og 2060 og
beregnet behov for
kulturarenaer. Bydeler

DELOMRÅDER	Folketall					
	2021	2040 (MH)	2060 (H)	2021	2040 (MH)	2060 (H)
Sentrum	54361	65819	94111	3,6	4,4	6,3
Ranheim-Charlottenlund	26291	34584	42866	1,8	2,3	2,9
Strinda	37386	45533	56787	2,5	3,0	3,8
Klæbu-Bratsberg	6986	8542	12938	0,5	0,6	0,9
Byåsen	32755	35856	41090	2,2	2,4	2,7
Heimdal	30175	35934	42126	2,0	2,4	2,8
Tiller	14084	17665	20939	0,9	1,2	1,4
Byneset	5071	5738	6439	0,3	0,4	0,4
Uoppgitt	485	2	1	0,0	0,0	0,0
Trondheim	207595	249673	317297	13,8	16,6	21,2

2.6 Kirke og gravplasser

Kommunens kirkepolitikk har betydning for både Den norske kirke og for andre tros- og livssynssamfunn, samt for byens grav- og urnelunder. I dag består Trondheim av 16 menigheter, 20 grav- og urnelunder og 25 kirkebygg, hvorav ett krematorium som dekker hele byen. Noen kirker er først og fremst sermonirom, mens andre er bygd for bruk gjennom hele uka, med møterom, aktivtetsrom og kontorer.

LOKALISERING

Både kirkebygg og gravplasser har og skal ha en god spredning i byen, tett på hvor folk bor. Av historiske grunner er det i dag en klar overvekt av kirkebygg i sentrumsområdet, og relativt få bygg i områdene som har hatt sterkest befolkningsvekst siden 1970.

Det har vært avsatt tomter til nye kirkebygg på Stavset, Flatåsen, Tillerbyen og Vikåsen. Disse områdene må vurderes i forhold til etablering av kirkebygg som er tilrettelagt for bruk gjennom hele

uka, som kan gi et bredere tilbud i bydelene. For å sikre kapasitet til gravplasser i områdene der folk bor er det nødvendig å etablere mer kapasitet i sør og øst. Det er også behov for å øke kapasiteten på krematorier og driftsbygninger ved gravplassene.

FRAMTIDIG BEHOV

Framskrivning av behov for gravplasser er utredet i eget notat "Behov for areal til gravplasser 2020-2100" (S. Eiksund, T. Jensen og K. Svardal) datert 20.12.2019. Analysen benytter framskrevet antall døde fra Trondheimsregionens mellomprognose fra 2018 (TR2018M). Etter 2050 er naturlig framskrivning av befolkningen lagt til grunn (ingen flytting) sammen med framskrevne døds sannsynligheter fra SSB. Økende levealder er dermed tatt hensyn til. Siden antall døde endrer seg lite i framskrivningene fra år til år er det vurdert at det ikke er behov for å oppdatere med nyere tall. Ny analyse er planlagt først i 2024. Analysen er utført for hver gravplass og det er foretatt en vurdering for hvilke områder hver gravplass vil betjene i framtida. I flere tilfeller avviker dette fra dagens kirkesogn. I 2018 var andelen gravlegginger som skjedde som urnenedsettelse 63 prosent. Andelen har vært økende. I analysen er denne forutsatt å øke videre til 70 prosent i 2030 og videre til 74 prosent fra 2050 og utover. Situasjonen i 2021 var at økningen hadde skjedd noe raskere enn forutsatt og at andelen allerede var 70 prosent. Siden urnenedsettelse krever mindre areal enn kistegraver vil dette bidra til å redusere det framtidige arealbehovet. Gjenstående ledig areal ble beregnet ut fra ledige graver pr 1.1.2019 sammen med beregning av gjenbruk av grav der festetiden går ut og forholdene ellers ligger til rette. Beregningene er gjort i to versjoner, med og uten gjenbruk av graver som krever størst tilrettelegging før gjenbruk blir mulig (plast- og leirgraver). Dette for å synliggjøre arealgevinsten gjenbruk kan bidra til. En gjenbruk av dette omfanget vil likevel kreve investeringer og tiltak.

Analysen viser at det fram til 2060 vil være behov for 85-149 dekar nytt areal avhengig av i hvor stor grad man lykkes med gjenbruk av plast- og leirgraver. Kattem Ust vil dekke mye av arealbehovet i sør. Det er behov for ett større areal i øst i tillegg til nylig etablerte Charlottenlund gravlund. Arealet trengs innen 2050-60 og arbeidet med arealet må starte opp ca 10 år i forkant. På Leinstrand bør det vurderes muligheten for å sette av mer areal etter 2050 da deler av dagens areal regnes som uegnet. I Klæbu er det behov for en utvidelse. På Tiller bør en ny utvidelse sannsynligvis komme i gang tidligere enn anslått i analysen fordi bruken har vært større enn beregnet de siste årene som følge av at etableringen av Kattem Ust er forsinket. Det ses på mer arealeffektive former for gravlegging slik at framtidig behov for areal kan bli lavere. Det kreves mer erfaring før man kan si mer om dette.

TABELL 9:
Arealbehov ved
gjenbruk av alle
graver, dekar

GRAVPLASS	2020	2030	2040	2050	2060	2070	2080	2090	2100
Lademoen									
Ranheim							-1	-3	-4
Moholt-Charlottenlund						-10	-24	-38	-51
Tilfredshet									
Bratsberg							0	0	0
Leira		-2	-9	-15	-23	-30	-34	-39	-44
Havstein							-4	-15	-26
Kolstad				-2	-10	-19	-26	-32	-40
Tiller				-1	-5	-12	-23	-39	-55
Leinstrand									
Byneset					0	-1	-2	-3	-4
Heimdal	-1	-6	-13	-22	-31	-44	-57	-70	-83
Klæbu			-3	-9	-16	-25	-33	-40	-46
Sum	-1	-8	-25	-49	-85	-141	-204	-279	-353

TABELL 10:
Arealbehov uten
gjenbruk av plast- og
leirgraver, dekar

GRAVPLASS	2020	2030	2040	2050	2060	2070	2080	2090	2100
Lademoen									
Ranheim			-2	-4	-7	-10	-14	-20	-25
Moholt-Charlottenlund					-10	-38	-70	-105	-140
Tilfredshet									
Bratsberg			0	-1	-1	-2	-3	-5	-6
Leira		-2	-9	-15	-23	-30	-38	-47	-56
Havstein				-7	-18	-30	-48	-75	-103
Kolstad				-2	-10	-19	-29	-41	-55
Tiller			-3	-14	-26	-40	-60	-84	-110
Leinstrand			0	-1	-3	-5	-7	-9	-12
Byneset	0	-1	-2	-3	-4	-6	-8	-10	-12
Heimdal	-1	-6	-13	-22	-31	-44	-59	-75	-92
Klæbu			-3	-9	-16	-25	-33	-40	-46
Sum	-1	-9	-32	-78	-149	-249	-369	-511	-657

